

نظریه هویت اجتماعی و بازنمایی کنش هویتی داعش

* علی اشرف نظری

E-mail: aashraf@ut.ac.ir

** شهره پیرانی

E-mail: shohreh.pirani@ut.ac.ir

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۶/۳/۱۳

تاریخ دریافت: ۱۳۹۵/۱۱/۹

چکیده

داعش گروهی سلفی - تکفیری با معرفی خود به عنوان درون گروه و مخالفانش به عنوان برون گروه به تعریف هویت اجتماعی برای خود و اعضایش دست می زند. پایه های این هویت مبتنی بر ادعای حفظ ارزش های اسلامی و عزت نفس مسلمانان و ارائه ثبات و قطعیت است. این مقاله در پی پاسخ به این پرسش هاست: گروه داعش در تعریف هویت اجتماعی خود چه شاخص هایی را در نظر می گیرد؟ برون گروه داعش شامل چه گروه هایی است؟ عوامل اصلی جذابیت هویت اجتماعی تعریف شده توسط داعش برای اعضای این گروه کدام است؟

فرضیه مقاله آن است که داعش با ارائه یک هویت جمعی مبتنی بر آموزه های تکفیری و با شعار بازگرداندن افتخار و عزت نفس مسلمانان و نیز تعریف هویت های برون گروهی، توانسته طیف وسیعی از مسلمانان و نوکیشان را به خود جذب کند. داعش به طور مستمر در پی ایجاد فضای دوقطبی و تأکید بر هویت درون گروه و برون گروه است و با استفاده از این فضا، هویت خویش را هویت خالص و برتر و هویت مقابلش را اهریمنی و پست معرفی می کند و به این وسیله به توجیه اقدامات خشونت آمیز خود می پردازد.

کلید واژه ها: هویت اجتماعی، داعش، درون گروه، برون گروه.

* دانشیار گروه علوم سیاسی دانشگاه تهران

** دکتری علوم سیاسی دانشگاه تهران، نویسنده مسئول